

ทิศทางการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ท่ามกลางกระแส
การศึกษาข้ามชาติในประชาคมอาเซียน
Direction of Educational Management of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Campuses in the Northeast of Thailand among the Transnational
Education Trends in ASEAN Community

นายธนู ศรีทอง^๑

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความคาดหวังความเป็นนานาชาติ และเพื่อพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความคาดหวังต่อความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตที่สำคัญได้แก่ ควรมีการพัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ด้านภาษาอังกฤษ ส่วนข้อเสนอเชิงนโยบายด้านวิสัยทัศน์ ได้แก่ “ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ โดยจัดการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ให้นำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืน” ด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิต ได้แก่ “มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติโดยดำเนินงานพันธกิจการผลิตบัณฑิต ๔ พันธกิจ ได้แก่ การดำเนินการด้านทรัพยากร การดำเนินการผลิตบัณฑิต การดำเนินการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิต และการประเมินผลกระบวนการผลิตบัณฑิต”

คำสำคัญ: วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, การศึกษาข้ามชาติ, ประชาคมอาเซียน

^๑ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Abstract

The research purposes were to study the current situation, problems, and expectations and to develop the proposed policy for internationalization development for producing graduates at Mahachulalongkornrajavidyalaya University campuses in Northeast of Thailand. The results were found as follows: The current situation and the problems for the internationalization development were in moderate level of the holistic view. Getting campuses' staffs trained in the usage of English language should be prioritized. The vision of graduate's production was "by 2564 B.E., the university campuses should produce the qualified graduates and become the center of international Buddhist education by integrating Buddhism with the modern sciences for sustainable mind and society development." The mission was "aiming for producing the qualified Buddhist graduates in the international level by 4 missions i.e. the resources of student production, the student production process, the student quality development, and the evaluation of the student production processions.

Keywords: Campuses in the Northeast, Transnational Education,
ASEAN Community

๑. บทนำ

การรวมตัวกันของประเทศในกลุ่มอาเซียนทำให้กิจกรรมของมวลมนุษยชาติโดยรวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตของแต่ละภูมิภาคเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้นำไปสู่การปฏิรูปที่สำคัญของสังคมไทย กล่าวคือ การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน และจากข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ผลการปฏิรูปการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความสามารถและสมรรถนะยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นและไม่ได้คนเก่งมาเรียนวิชาชีพครู^๒ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยและพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพบัณฑิตสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา^๓ ความว่า จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

รอบสอง พบว่ามาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มีผลการประเมินในระดับพอใช้^๔

ในระดับอาเซียนกำลังเกิดการแข่งขันทางการศึกษาอย่างจริงจังซึ่งเห็นได้จากนโยบายด้านการเปิดเสรีทางการศึกษา โดยความร่วมมือของประชาคมอาเซียน การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถาบัน การอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นนานาชาติ และมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกที่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาหลักในการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดแรงงานในระดับชาติและภูมิภาค^๕ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นองค์การหนึ่ง ที่จำต้องผลักดันตนเองให้อยู่รอดท่ามกลาง กระแสการแข่งขันเพื่อให้บริการแก่สังคมโดยการทำหน้าที่ช่วยแก้ไขปัญหาค่าและพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพของ องค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต

^๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑), พิมพ์และปรับปรุงครั้งที่ ๒, (กรุงเทพฯ: พรินทวานกราฟฟิค, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘.

^๓ ศิริดา บุรชาติ “การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการประเมินคุณภาพบัณฑิตสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา” ใน วารสารวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๕๔): ๑๐๓.

^๔ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔), พิมพ์ครั้งที่ ๒, (สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส, ๒๕๕๕), หน้า ๙.

^๕ กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร ๕ ปี), (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔), หน้า ๘.

ได้แก่ หลักสูตร คณาจารย์ สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ อุปกรณ์การศึกษา สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การวัดผลและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา รวมถึงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”^๖

มหาวิทยาลัยลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตใน กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตนครราชสีมา วิทยาเขตอุบลราชธานี และวิทยาเขตสุรินทร์ เป็นส่วนงานที่ขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัยลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ตั้งอยู่เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถนนพหลโยธิน ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และด้วยความเป็นวิทยาเขตที่อยู่ในสังกัดของมหาวิทยาลัยลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) จำเป็นต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการพัฒนาองค์กรให้มี

ประสิทธิภาพทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจะได้นำไปเป็นกรอบนโยบายในการบริหารงานผลิตบัณฑิตของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีประสิทธิภาพระดับนานาชาติอันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมทั้งในส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศต่อไป

๒. ความมุ่งหมายของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความคาดหวังต่อความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒.๒ เพื่อจัดทำและพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. ขอบเขตการวิจัย

๓.๑ ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงผสม (Mixed methodology) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative research)

^๖ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒.” (๒๕๔๒, ๑๙ สิงหาคม), ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก, หน้า ๓-๔.

๓.๒ ขั้นตอนการวิจัย แบ่งเป็นการศึกษาวิจัยออกเป็น ๒ ระยะ ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๒.๑ ระยะที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาสำรวจสถาบัน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสำรวจความเห็นจากผู้ให้ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น ๑๒๘ รูป/คน ขั้นตอนที่ ๓ การศึกษาพหุกรณี จำนวน ๓ สถาบัน โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารของสถาบันต้นแบบ จำนวน ๓ คน

๓.๒.๒ ระยะที่ ๒ การตรวจสอบและปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบาย มีการดำเนินการ ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ ๑ การสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน ๑๓ รูป/คน ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๖ ท่าน ขั้นตอนที่ ๓ การประชุมประชาพิจารณ์ จำนวนทั้งสิ้น ๓๐ รูป/คน

๔. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ประกอบด้วย วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตขอนแก่น และ วิทยาเขตสุรินทร์ แบ่งวิธีดำเนินการวิจัย ออกเป็น ๒ ระยะ ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๔.๑ ระยะที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๔.๑.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาวิเคราะห์เอกสารแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในช่วงแผนพัฒนา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ของวิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตขอนแก่น และวิทยาเขตสุรินทร์ ซึ่งใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑) ปรัชญา ๒) วิสัยทัศน์ ๓) พันธกิจการผลิตบัณฑิต ๔) แผนนโยบายด้านการผลิตบัณฑิต และ ๕) แผนนโยบายด้านการบริหารจัดการ การศึกษา

๔.๑.๒ ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาสำรวจสถาบันเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความคาดหวังความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสำรวจความเห็นจากบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของวิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตขอนแก่น และวิทยาเขตสุรินทร์ จำนวนทั้งสิ้น ๑๒๘ รูป/คน

๔.๑.๓ ขั้นตอนที่ ๓ การศึกษาพหุกรณีด้านแนวปฏิบัติที่ดีจากมหาวิทยาลัยที่เป็นต้นแบบ จำนวน ๓ สถาบัน ได้แก่ ๑) วิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ จังหวัดนครราชสีมา ๒) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๓) สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารของสถาบันต้นแบบ จำนวน ๓ คน โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑) วิสัยทัศน์การจัดการศึกษา ๒) พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต ๓) ด้านปัจจัยนำเข้า การผลิตบัณฑิต ๔) ด้านกระบวนการผลิตบัณฑิต และ ๕) ด้านผลผลิตบัณฑิต และใช้

แบบวิเคราะห์เอกสารแผนพัฒนาสถาบัน
ต้นแบบ ใน ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) เป้าหมาย
และแนวทางในการจัดทำพันธกิจด้านการผลิต
บัณฑิต ๒) กลยุทธ์และแนวทางในการจัดทำ
พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต และ ๓) ตัวชี้วัด
และแนวทางในการจัดทำพันธกิจด้านการผลิต
บัณฑิต จากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้ไปสังเคราะห์
เป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

๔.๒ ระยะที่ ๒ การตรวจสอบและ
ปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบาย แบ่งเป็น ๓
ขั้นตอน ดังนี้

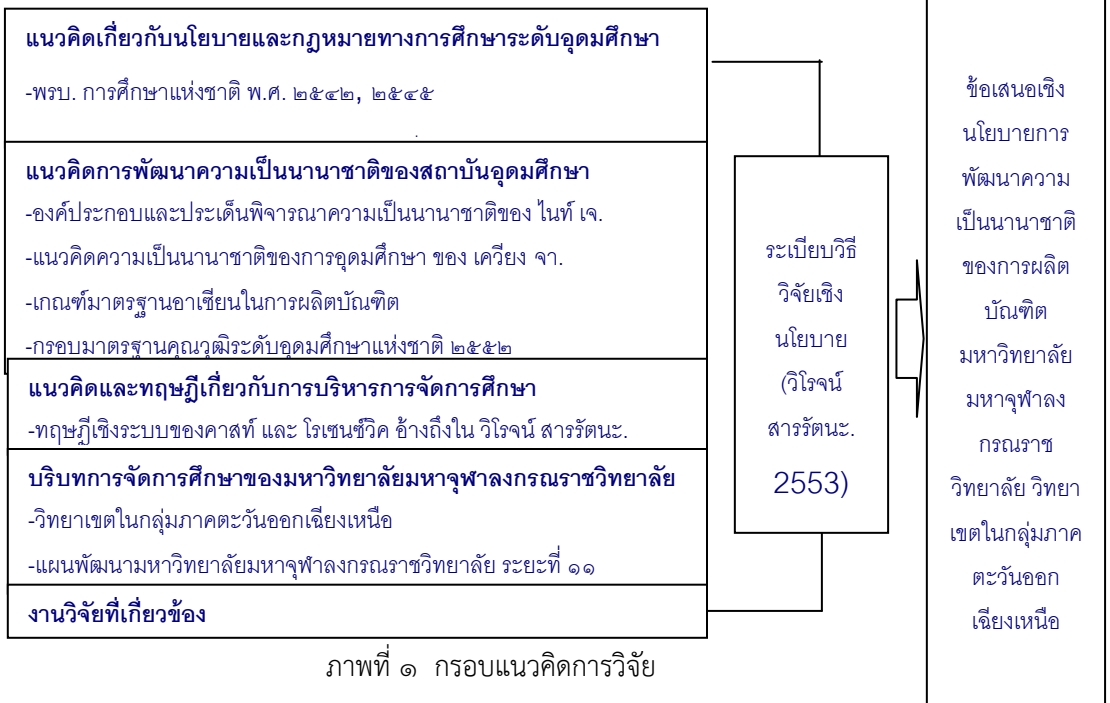
๔.๒.๑ ขั้นตอนที่ ๑ การสนทนา
กลุ่มเฉพาะ เป็นการนำร่างข้อเสนอเชิง
นโยบายที่จัดทำขึ้นจากระยะที่ ๑ ไปสนทนา
กลุ่มเฉพาะ ระหว่างผู้วิจัยกับบุคลากรที่มี
หน้าที่โดยตรงหรือเกี่ยวข้องในการวางแผน
นโยบาย จำนวน ๑๓ รูป/คน ซึ่งได้มาโดยการ
เลือกแบบเจาะจง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
ขอรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

๔.๒.๒ ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาจาก
ผู้เชี่ยวชาญ เป็นการนำร่างข้อเสนอเชิง
นโยบายที่ได้จากการสนทนาดังกล่าวไป
ทำการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๖ ท่าน
ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยให้
ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิง
นโยบายตามเกณฑ์มาตรฐาน ๔ ด้าน คือ
ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไป
ได้ และความเป็นประโยชน์ และพร้อมกันนี้
ได้ขอสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญโดยใช้แบบ
สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่มีคำถามหลัก ๒
ประเด็น ได้แก่ ความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

กับร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมกับร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ซึ่งผู้วิจัย
ได้สร้างขึ้น จากนั้น ผู้วิจัยสรุปข้อมูลที่ได้จาก
การศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเป็นความเรียงเพื่อ
นำไปดำเนินการการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม
ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญ

๔.๒.๓ ขั้นตอนที่ ๓ การประชุม
ประชาพิจารณ์ เป็นการนำร่างข้อเสนอเชิง
นโยบายที่ได้จากการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญไป
จัดประชุมประชาพิจารณ์กับผู้มีส่วนได้ส่วน
เสียโดยตรงต่อข้อเสนอเชิงนโยบาย
ประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริหาร ตัวแทน
คณาจารย์ ตัวแทนบุคลากรสายปฏิบัติการ
วิชาชีพ ตัวแทนนิสิต ตัวแทนศิษย์เก่า และ
ตัวแทนผู้ปกครองนิสิต จำนวนทั้งสิ้น ๓๐ รูป/
คน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมประชา
พิจารณ์ได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับเกี่ยวกับ
ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็น
นานาชาติของการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตใน
กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการ
ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากแนวคิด
ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมา
สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง
ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็น
นานาชาติของการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตใน
กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพที่ ๑
ดังนี้

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดการวิจัย

๕. สรุปผลการวิจัย

๕.๑ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา ที่มีต่อความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

๕.๑.๑ สภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนินการความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตต่อด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิต โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๐๓$, S.D. ๐.๓๘) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าการผลิตบัณฑิต ด้านกระบวนการผลิตบัณฑิต และด้านผลผลิตบัณฑิต อยู่ใน

ระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๑.๙๕ - ๒.๑๕$, S.D. ๐.๔๑ - ๐.๔๓)

๕.๑.๒ ปัญหาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนินการความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตต่อด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิต โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๐๐$, S.D. ๐.๓๒) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าการผลิตบัณฑิต ด้านกระบวนการผลิตบัณฑิต และด้านผลผลิตบัณฑิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๑.๙๓ - ๒.๐๗$, S.D. ๐.๓๓ - ๐.๔๐)

๕.๑.๓ ความคาดหวังของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาค พบว่า มหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรมีการพัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ด้านการใช้ภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิจัยเป็นฐาน และควรพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตามลำดับ

๕.๒ ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็นนานาชาติของการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

๕.๒.๑ วิสัยทัศน์การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ โดยจัดการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ให้นำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืน

๕.๒.๒ พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติโดยดำเนินงานพันธกิจการผลิตบัณฑิต ๔ พันธกิจ ดังนี้ ได้แก่ ๑) การดำเนินการด้านทรัพยากรการผลิตบัณฑิต ๒) การดำเนินการผลิตบัณฑิต ๓) การดำเนินการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิต และ ๔) การประเมินผลกระบวนการผลิตบัณฑิต

๕.๒.๓ เป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของพันธกิจการผลิตบัณฑิต

๕.๒.๓.๑ พันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๑ การดำเนินการด้านทรัพยากรการผลิตบัณฑิต ประกอบด้วย ๙ เป้าหมาย ๔๘ กลยุทธ์ ๔๘ ตัวชี้วัด ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ โครงสร้างองค์กรมีความครอบคลุมพันธกิจการจัดการศึกษาระดับนานาชาติ มี ๕ กลยุทธ์ ๕ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๒ บุคลากรขององค์กรมีคุณภาพและปริมาณที่ครอบคลุมพันธกิจการจัดการศึกษาระดับนานาชาติ มี ๗ กลยุทธ์ ๗ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๓ มีจำนวนปริมาณนิสิตที่เพียงพอ มีความหลากหลายเชื้อชาติ และมีระบบกลไกการรับและการให้บริการแก่นิสิต ประกอบด้วย ๕ กลยุทธ์ ๕ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๔ มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่เอื้อต่อการพัฒนาความเป็นนานาชาติในการผลิตบัณฑิต มี ๕ กลยุทธ์ ๕ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๕ มีหลักสูตรนานาชาติสาขาวิชาพระพุทธศาสนาที่ทันสมัย สามารถบูรณาการเชื่อมโยงเข้ากับความรู้สากล และสอดคล้องกับความต้องการของประชามนานาชาติ มี ๗ กลยุทธ์ ๗ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๖ แหล่งการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ เอกสารหนังสือ ตำราภาษาอังกฤษมีความทันสมัย มีปริมาณเพียงพอ และมีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ที่เชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ มี ๔ กลยุทธ์ ๔ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๗ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมีความทันสมัยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ มี ๒ กลยุทธ์ ๒ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๘ บริบทและสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมของสถาบันมีความเอื้อต่อความเป็น

นานาชาติในการผลิตบัณฑิต มี ๓ กลยุทธ์ ๓ ตัวชี้วัด และ เป้าหมายที่ ๙ มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มี ๑๐ กลยุทธ์ ๑๐ ตัวชี้วัด

๕.๒.๓.๒ พันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๒ การดำเนินการผลิตบัณฑิต ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย ๑๘ กลยุทธ์ และ ๑๘ ตัวชี้วัด ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ระบบการจัดผู้สอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ระดับมาตรฐานสากล มี ๑๑ กลยุทธ์ ๑๑ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๒ คณาจารย์และนิสิตใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย มีมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับธรรมชาติของรายวิชาที่จัดการศึกษา มี ๒ กลยุทธ์ ๒ ตัวชี้วัด และ เป้าหมายที่ ๓ มีระบบและกลไกการวัดผลประเมินผลโดยการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย มี ๕ กลยุทธ์ ๕ ตัวชี้วัด

๕.๒.๓.๓ พันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๓ การดำเนินการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิต ประกอบด้วย ๖ เป้าหมาย ๓๓ กลยุทธ์ และ ๓๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญทางจริยธรรม ความเข้าใจผู้อื่น ความเข้าใจโลก การมีจิตสาธารณะ มี ๕ กลยุทธ์ ๕ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๒ บัณฑิตมีความเป็นเลิศด้านวิชาการ โดยมีองค์ความรู้ในมิติความกว้างและความลุ่มลึกในสาขาวิชา พระพุทธศาสนาและมีความสามารถในด้านกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการปฏิบัติงาน มี ๘ กลยุทธ์ ๘ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๓ บัณฑิตมีทักษะทางปัญญา ประกอบด้วย การคิดค้นหาข้อเท็จจริง มีความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิด

สร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการประเมิน การวินิจฉัย การแก้ปัญหา และการพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มี ๑ กลยุทธ์ ๑ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๔ บัณฑิตมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย การเข้าใจผู้อื่น ใส่ใจช่วยเหลือ มีมุมมองเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และทางสังคม มีการเรียนรู้วิถีแห่งประชาธิปไตย และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม มี ๕ กลยุทธ์ ๕ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๕ บัณฑิตมีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มี ๑๐ กลยุทธ์ ๑๐ ตัวชี้วัด และ เป้าหมายที่ ๖ บัณฑิตมีทักษะทางวิชาชีพ มีค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติที่ดีทางวิชาชีพ เพื่อให้มีการนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มี ๔ กลยุทธ์ ๔ ตัวชี้วัด

๕.๒.๓.๔ พันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๔ การประเมินกระบวนการผลิตบัณฑิต ประกอบด้วย ๕ เป้าหมาย ๘ กลยุทธ์ และ ๘ ตัวชี้วัด ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ มีระบบและกลไกการประเมินผลพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต มี ๒ กลยุทธ์ ๒ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๒ บุคลากรทุกระดับของหน่วยงานเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการประเมินผลพันธกิจการผลิตบัณฑิต มี ๑ กลยุทธ์ ๑ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๓ มีการประเมินผลครอบคลุมภารกิจของพันธกิจการผลิตบัณฑิต มี ๓ กลยุทธ์ ๓ ตัวชี้วัด เป้าหมายที่ ๔ มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต มี ๑ กลยุทธ์ ๑ ตัวชี้วัด และ เป้าหมายที่ ๕ มีการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผล

พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง มี ๑ กลยุทธ์ ๑ ตัวชี้วัด

๖. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบาย การพัฒนาความเป็นนานาชาติของการผลิต บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยเห็นควรนำเสนอ ผลการอภิปราย ดังนี้

๖.๑ ด้านสภาพปัจจุบันและปัญหา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า มีการ ดำเนินการความเป็นนานาชาติของการผลิต บัณฑิตต่อด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิต โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง (= 2.03, S.D. 0.38) ซึ่งสอดคล้องกับความพยายามใน การขยายพื้นที่การจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้ เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย^๗

๖.๒ ความคาดหวังของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตใน กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต ในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรมีการ พัฒนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่ด้านการใช้

ภาษาอังกฤษ และควรพัฒนานิสิตให้มี คุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรพุทธ ศาสตร์บัณฑิตและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ มี ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “การเป็น ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับ นานาชาติ โดยการจัดการศึกษาและพัฒนา องค์ความรู้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ให้ นำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคมอย่าง ยั่งยืน”^๘

๖.๓ ข้อเสนอเชิงนโยบายด้าน วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ อุดมศึกษาไทยเป็น แหล่งความรู้และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มี คุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้าง สังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) บนพื้นฐานปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง มีบทบาทสูงในประชาคม อาเซียนและมุ่งสู่คุณภาพอุดมศึกษาระดับ นานาชาติ^๙

๖.๔ ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านพันธ กิจการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬา ลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาค

^๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัยในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๔๖.

^๘ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๖.
^๙ สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา, แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕- ๒๕๕๙), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๒๙-๓๗.

ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติโดยดำเนินงานพันธกิจการผลิตบัณฑิต ๔ พันธกิจ ได้แก่ ๑) การดำเนินการด้านทรัพยากรการผลิตบัณฑิต ๒) การดำเนินการผลิตบัณฑิต ๓) การดำเนินการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิต และ ๔) การประเมินผลกระบวนการผลิตบัณฑิต มีความสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในประเด็นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐาน การวางระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ได้แก่ (ก) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ (ข) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ (ค) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (ง) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (จ) อุปกรณ์การศึกษา (ฉ) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (ช) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา (ซ) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเห็นสมควรตามที่กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนด

๖.๕ ข้อเสนอเชิงนโยบายด้านเป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของพันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๑ การดำเนินการด้านทรัพยากรการผลิตบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการด้านทรัพยากรการผลิตบัณฑิตสอดคล้องกับ บทความวิจัยเรื่อง “ความเป็นนานาชาติของการอุดมศึกษา : กรอบความคิดรวบยอด” ในประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ

สำคัญที่แสดงถึงความเป็นนานาชาติในการอุดมศึกษาที่ประสบความสำเร็จและยั่งยืนจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการจัดโครงสร้างองค์กร การพัฒนาบุคลากร การมีนักศึกษาต่างประเทศ การดำเนินการวางแผนขององค์กร การมีหลักสูตรร่วมและหลักสูตรสมทบ การมีแหล่งเชื่อมโยงระหว่างโปรแกรมวิชาการและความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา การจัดสรรงบประมาณ การสนับสนุนและการบริการด้านสภาพแวดล้อม และการบริหารแบบมีส่วนร่วม^{๑๐} และสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารและการพัฒนาสถาบัน ความว่า การที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษามีระบบการบริหารและการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และค่านิยมไปสู่การปฏิบัติอย่างมีเอกภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้โดยมีสภาสถาบันทำหน้าที่กำกับดูแลนโยบาย การดำเนินงานตามแผนการบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการที่จัดให้นักศึกษาและบุคลากรทุกคน รวมทั้งกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่กำหนด มีการเผยแพร่

^{๑๐} Qiang, Z., “Internationalization of Higher Education : towards a Conceptual Framework,” **Policy Futures in Education**. 1(2), 2003, p. 249-252. Retrieved November 13, 2014 from http://federation.edu.au/_data/assets/pdf_file/0012/221250/4-Mod2_Qiang.pdf.

ผลการดำเนินงานของสภาสถาบัน และปฏิบัติ ตามหลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วย หลัก ประสิทธิภาพ หลักประสิทธิภาพ หลักการ ตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจาย อำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ^{๑๑}

๖.๖ ข้อเสนอเชิงนโยบายด้าน เป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของพันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๒ การดำเนินการผลิตบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการผลิตบัณฑิต สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดมาตรฐานการประกัน คุณภาพการศึกษาของสำนักงานเครือข่าย มหาวิทยาลัยอาเซียน ซึ่งได้แสดงเกณฑ์ มาตรฐานอาเซียนด้านการผลิตบัณฑิต ซึ่งทำ ให้คุณลักษณะความเป็นนานาชาติในการจัด การศึกษาของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ในระดับหลักสูตรสาขาวิชา จำนวน ทั้งสิ้น ๑๕ เกณฑ์^{๑๒}

๖.๗ ข้อเสนอเชิงนโยบายด้าน เป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของพันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๓ การดำเนินการส่งเสริม

คุณภาพบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า การ ดำเนินการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิต สอดคล้อง กับการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมในศตวรรษ ที่ ๒๑ ซึ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ให้เป็นคนเต็ม เน้นพัฒนาทักษะเพื่อความอยู่ รอด ๗ ประการ คือ ๑) ทักษะการคิด สร้างสรรค์และการแก้ปัญหา ๒) ทักษะการ ทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายและการนำผู้อื่น โดยอิทธิพล ๓) ทักษะความคล่องแคล่วและ สามารถปรับตัว ๔) ทักษะการริเริ่มและการ เป็นผู้ประกอบการ กล้าคิดกล้าทำ ๕) ทักษะ การสื่อสารโดยการพูดและการเขียนที่มี ประสิทธิภาพ ๖) ทักษะการเข้าถึงและการ วิเคราะห์สารสนเทศ ๗) ทักษะความเป็นผู้ อยากรู้อยากเห็นและมีจินตนาการ^{๑๓} และ สอดคล้องกับ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ๕ ด้าน^{๑๔}

๖.๘ ข้อเสนอเชิงนโยบายด้าน เป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของพันธกิจการผลิตบัณฑิตที่ ๔ การประเมินกระบวนการผลิตบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมิน กระบวนการผลิตบัณฑิต ประกอบด้วย ๕ เป้าหมาย ๘ กลยุทธ์ และ ๘ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับทฤษฎีวงจรการควบคุมคุณภาพ

^{๑๑} อ่างแล้ว, คู่มือการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ฉบับ สถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔), พิมพ์ครั้งที่ ๒, (สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส, ๒๕๕๕), หน้า ๔๒.

^{๑๒} AUN Secretariat, ASEAN University Network Quality Assurance, Guide to AUN Actual Quality Assessment at Programme Level (Version No. 2.0), (Bangkok: Chulalongkorn University, 2011) p. 10-14.

^{๑๓} วิโรจน์ สารรัตนะ, กระบวนทัศน์ ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษา ศตวรรษที่ ๒๑, (กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๓.

^{๑๔} “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒.” (๒๕๕๒, ๓๑ สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง. หน้า ๑๘-๑๙.

การดำเนินงาน ๔ ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ การดำเนินการตามแผน การประเมิน และ การนำผลการประเมินไปพัฒนาแผน^{๑๕}

๗. ข้อเสนอแนะ

๗.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๗.๑.๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตอุบลราชธานี วิทยาเขตนครราชสีมา และ วิทยาเขตสุรินทร์ ควรพิจารณานำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็นนานาชาติของ การผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิต

๗.๑.๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณาเพื่อกำหนดความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยด้านพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ

๗.๑.๓ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตในกลุ่มภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ควรพิจารณากำหนดให้มีการนำข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

โดยอาจดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลการวิจัยในครั้งนี้เพื่อนำไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการศึกษาหลักสูตรพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติของมหาวิทยาลัย

๗.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๗.๒.๑ ควรมีการศึกษาวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็นนานาชาติของการ

ผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ครอบคลุมประเด็นปณิธานการสถาปนามหาวิทยาลัย ปรัชญาการจัดการศึกษา และมาตรการในการดำเนินงานด้านพันธกิจการผลิตบัณฑิต

๗.๒.๒ ควรมีการศึกษาวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาความเป็นนานาชาติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้ครอบคลุมพันธกิจของมหาวิทยาลัย ในด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ

^{๑๕} Deming, W.E., *Out of the Crisis*. Cambridge, Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Engineering Study, (Cambridge, MA 02139, USA., 1986), p. 56-57.

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร ๕ ปี). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔.
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒.” (๒๕๕๒, ๓๑ สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง. หน้า ๑๘-๑๙.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒.” (๒๕๔๒, ๑๙ สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก. หน้า ๓-๔.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.” (๒๕๔๕, ๑๙ ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๒๓ ก. หน้า ๑๗.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีที่ชนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๖.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๕.
- ศิริดา บุรชาติ. (๒๕๕๔, ตุลาคม-ธันวาคม). “การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการประเมินคุณภาพบัณฑิต สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของสถาบันอุดมศึกษา” วิจัย มข. (บศ.) ๑๑ (๔): ๑๐๑-๑๑๒. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (๒๕๕๕). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔). พิมพ์ครั้งที่ ๒. สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๒). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑). พิมพ์และปรับปรุงครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: ฟริกหวานกราฟฟิค.

- AUN Secretariat. ASEAN University Network Quality Assurance, Guide to AUN Actual Quality Assessment at Programme Level. Bangkok: Chulalongkorn University, 2011.
- Deming, W.E. Out of the Crisis. Cambridge, Mass.: MIT Center for Advanced Engineering Study, 1986.
- Guskey, T.R. Evaluation Professional Development. California: A Sage Publication Company, 2000.
- Knight, J. Internationalization : Elements and Checkpoints. Online Canadian Bureau for International Education, 1994. Retrieved 30 May 2013, from quic.queensu.ca/resources/training/files/CBIE_Internationalization_Elements_and_Checkpoints.pdf.
- Qiang Zha. Internationalization of Higher Education: towards a Conceptual Framework. Retrieved November 13, 2014 from http://federation.edu.au/__data/assets/pdf_file/

